

PAŃSTWOWA KOMISJA BADANIA WYPADKÓW LOTNICZYCH

Informacja o zdarzeniu [raport]

Numer ewidencyjny zdarzenia:	1321/15			
Rodzaj zdarzenia:	INCYDENT			
Data zdarzenia:	12 lipca 2015 r.			
Miejsce zdarzenia:	Lotnisko Kętrzyn-Wilamowo EPKE			
Rodzaj, typ statku powietrznego:	Samolot ultralekki 3Xtrim 450			
Użytkownik / Operator SP:	Inwest Mazury sp. z o.o. ul.Olsztyńska 15A, 11-500 Gizycko			
Dowódca SP:	Pilot-uczeń			
Liczba ofiar / rodzaj obrażeń:	<i>Śmiertelne</i>	<i>Poważne</i>	<i>Lekkie</i>	<i>Bez obrażeń</i>
	-	-	-	1
Nadzorujący badanie:	Tomasz Makowski			
Podmiot badający:	Użytkownik			
Skład zespołu badawczego:	Nie powoływano			
Forma dokumentu zawierającego wyniki:	INFORMACJA O ZDARZENIU			
Zalecenia:	TAK			
Adresat zaleceń:	Wytwórca samolotu			
Data zakończenia badania:	15 lipca 2015 r.			

Przebieg i okoliczności zdarzenia:

Dnia 12 lipca 2015 r. o godz. 11:43 LMT, podczas lądowania kończącego 19-ty lot po kręgu na tym samolocie od początku dnia, wykonywany przez pilota-ucznia, w trakcie dobiegu doszło do rozwarstwienia kompozytowej lewej goleni podwozia głównego w jej dolnej części – w rejonie zamocowania osi koła. Wskutek gwałtownej zmiany kąta położenia osi koła i skokowego przyrostu składowej bocznej siły obciążającej lewe podwozie główne doszło do ściągnięcia ogumienia z tego koła. Nikt nie odniósł żadnych obrażeń ani nie było żadnych szkód. Przebieg

zdarzenia nie stwarzał realnego zagrożenia dla pilota ani innych osób. Do zdarzenia doszło w trakcie 1258-go lądowania od chwili rozpoczęcia eksploatacji samolotu. Podczas przeglądu przed rozpoczęciem lotów ani podczas innych wcześniejszych przeglądów nie stwierdzono objawów sygnalizujących rozwarstwienie goleni.

1, 2, 3, 4 - Ogólny widok uszkodzonego samolotu po wylądowaniu oraz zbliżenia na rozwarstwowaną goleń podwozia od przodu i od tyłu.

5 – Zbliżenie rozwarstwienia goleni – widok goleni od tyłu.

Samolot ultralekki 3Xtrim 450 nr fabr. E58, zn. rozp. SP-SKTS wyprodukowany został w czerwcu 2006 r. przez Zakłady Lotnicze 3Xtrim w Bielsku-Białej i wyposażony w silnik Rotax 912UL nr fabr. 4407647 ze śmigłem trójłopatowym kompozytowym Woodcomp SR200 nr fabr. N116. Do chwili zdarzenia samolot wylatał łącznie 373h01' wykonując 1257 lotów, a jego silnik przepracował 373h40'. Samolot był często eksploatowany jako szkolny i użytkowany głównie z lotnisk o nieutwardzonej nawierzchni trawiastej

Pilot-uczeń wykonywał na nim swój 124-ty lot w trakcie szkolenia do Świadectwa Kwalifikacji UACP, który był jednocześnie jego czwartym lotem samodzielnym w tym dniu (pilot-uczeń rozpoczął szkolenie w 2014 r.; do 25.05.2014 r. wykonał 48 lotów w łącznym czasie 6h25'; wznowił szkolenie 18.06.2015 r.; w sumie wykonał 123 loty w łącznym czasie 18h06', w tym 16 lotów samodzielnych w łącznym czasie 1h44' – nie licząc lotu zakończonego zdarzeniem). W opinii instruktora samodzielne loty pilota-ucznia miały prawidłowy przebieg.

Warunki meteorologiczne podczas wykonywania lotów były dobre (loty w warunkach VFR) i nie miały wpływu na zaistnienie oraz przebieg zdarzenia.

Użytkownikowi znane są analogiczne przypadki uszkodzeń goleni podwozia na tym typie samolotu.

Przyczyna zdarzenia lotniczego:

Zużycie eksploatacyjne części.

Okoliczności sprzyjające:

Sposób eksploatacji samolotu:

- *wykorzystanie do szkolenia, narażające podwozie na przeciążenia wskutek błędów podczas lądowań, popelnianych przez pilotów-uczniów,*
- *lądowania i kołowanie po nieutwardzonych nawierzchniach trawiastych.*

Propozycje zmian systemowych lub inne uwagi:

Nie ma.

Zalecenia Komisji dotyczące bezpieczeństwa:

Dla Wytwórcy samolotu:

Rozważyć ustalenie racjonalnego ograniczenia bezpiecznego czasokresu użytkowania goleni podwozia głównego samolotu i wprowadzenia obowiązku wymiany goleni na nowe po osiągnięciu tego ograniczenia.

Koniec

	Imię i nazwisko	Podpis
Nadzorujący badanie:	Tomasz Makowski	<i>podpis na oryginale</i>